

1968

3

kovas

Le
E
G
I
U
T
E

EGLUTĖ

3

1968 kovas

REDAGUOJA IR ADMINISTRUOJA
Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserys

SPAUSDINA
IMMACULATA PRESS
Putnam, Connecticut 06260

Redakcijos ir administracijos reikalais
kreiptis:

EGLUTĖ
Immaculate Conception Convent
Putnam, Connecticut 06260

KAINA: metams — \$5.00
atskiras numeris 50¢

DĖMESIO:

Atsiųsti rankraščiai tampa redakcijos nuosavybe. Redakcija rezervuoja sau teisę juos pakeisti ar sutrumpinti, pagal reikimą. "Eglutės" iliustracijų negalima naudoti kituose leidiniuose be redakcijos sutikimo.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR. Magazine for children. Published monthly except July and August, by the Sisters of the Immaculate Conception. Office of Publication, Immaculate Conception Convent, Putnam, Connecticut 06260. Subscription \$5.00 yearly. Single copy 50¢. Second class postage paid at Putnam, Connecticut 06260.

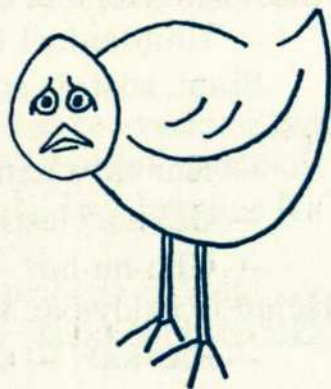
vienintelis lietuviškas
vaikų laikraštėlis
pasaulyje

TURINYS

Trys vargšeliai be namų	3
S. Tomanienė	
Algio-Palgio seserys	8
P. Kapišonas	
Medinukai	10
A. Saudargienė	
Snaudulys	12
M. Lobato	
Mėnulis ir vėjas	15
J. Slėnys	
Ko Puputis užsinorėjo	16
Linutė	
Kaip Bohra panaikino tamsą	18
R. Zinkutė	
Ką žinai ir ko nežinai	10
Paukštukas ir medžio šakelė	22
Pasaka	
Pas skaitytojus	25
Mūsų kūryba	26
Laiškų dėžutė	30
Nauja mokykla	31
Pačiūžos galvosūkis	31
Šypsniukai	32

PIEŠINIAI

Ses. M. Eucharista — psl. 1, 10, 16, 17, 18, 20	
A. Čeponytė — 3, 5, 7, 8, 9	
A. Balukas — 13, 14, 23	
R. Ramauskaitė — 15	
R. Zinkutė — 19	
Aldona S. — 22	
N. Baniene — 22	
A. Vasiliauskaite — 24	
P. Osmolskis — 28, 31.	

TRYS VARGŠELIAI BE NAMŲ

Sonė Tomarienė

Kartą gyveno šuniukas Sargiukas, kuris neturėjo namų. Išalkęs nubėgdavo į sąšlavyną, kur išmetamos valgių liekanos. Kartais rasdavo kaulą — apgrauždavo. Kartais nutverdavo duonos plutą — suėsdavo. Kartais sučiupdavo bulvę — prarydavo. O kai nieko nerasdavo — alkanas bėgiodavo. Pavargęs nubėgdavo į pnamę patupėti, bet žmonės jį šalin varydavo.

— Šalin, šalin! Mes nenorime tavęs! Mes turime savo šuniuką.

Labai liūdna buvo šuniukui Sargiukui be namų.

Vieną dieną buvo labai šalta. Kad sušiltų, Sargiukas pasileido bėgti. Bėgo bėgo bėgo ir pamatė paukštį, ant šaligatvio tupintį. Paukštis buvo didelis, turėjo trumpą storą snapą, raibas plunksnas, o ant galvos raudoną skiauterę.

Stapt, sustojo Sargiukas.

— Au-au! Kas tu toks?

— Kar-kar! — atsakė paukštis. — Aš esu vištytė Raibytė. Vežė mane žmogus į miestą parduoti. Vežime buvo skylė, ir aš iškritau.

— Au-au! Tai tu neturi namų?

— Neturiu namų, kar-kar! Ir labai noriu lesti.

— Einam su manim. Gal kur rasim duonos plutą.

— Kar-kar! Labai mėgstu duonos plutas!

Abudu bėgo bėgo ir susitiko berniuką. Berniukas buvo mažas, abiem rankom trynė akis ir verkė:

— Uhu-hu-hu! Noriu namo!

Stapt, sustojo šuniukas Sargiukas. Stapt, sustojo vištytė Raibytė.

— Kur tavo namai? — paklausė šuniukas.

— Gal nori lesti? — pasiteiravo vištytė.

— Uhu-hu-hu! — verkė berniukas. — Kur namai — nežinau. Išėjau ir paklydau. Ir valgyti labai noriu.

— Kar-kar! — tarė Raibytė. Atsitūpė ir padėjo kiaušinį.

— Kar-kar! Štai kiaušiniukas. Kad-kad-kad dėjau ir padėjau!

— Koks puikus kiaušiniukas! — sušuko berniukas. — Ačiū, paukštyte!

— Aš esu vištytė Raibytė, ir mano kiaušiniukai yra labai skanūs. Kar-kar!

— O aš esu berniukas Jonukas ir nerandu namų. Uhu-hu-hu!

— Au-au! Neverk! — sulojo šuniukas. — Aš surasiu tavo namus.

Jonukas perdaužė kiaušinį ir išgėrė pusę. Kitą pusę atidavė išlakti šuniukui Sargiukui. Raibytei numetė lukštus.

— Gerai ir tai! Gerai ir tai! — karkė vištytė, lesdama lukštus.

Sargiukas pauostė Jonuko kojas ir tarė:

— Aš užuodžiu, kad tavo mamytė šiandien kepė bulvinius blynus ir virė spanguolių uogienę. Pagal tuos kvapus aš rasiu tavo namus. Aš bėgsiu pirma, o jūs sekite mane.

Šuniukas Sargiukas bėgo pirma, blynus ir uogienę uostydamas. Berniukas Jonukas bėgo paskui jį, pasišokinėdamas. Vištytė Raibytė bėgo paskutinė, karksėdama.

Bėgo bėgo bėgo ir pribėgo didelį namą. Iš namo išbėgo mergytė su raudona suknyte ir pasigavo vištytę.

— Kar-kar! — sušuko vištytė. — Mane pasigavo mergytė su raudona suknyte.

— Mergyte su raudona suknyte! — sušuko Jonukas. — Paieisk vištytę Raibytę.

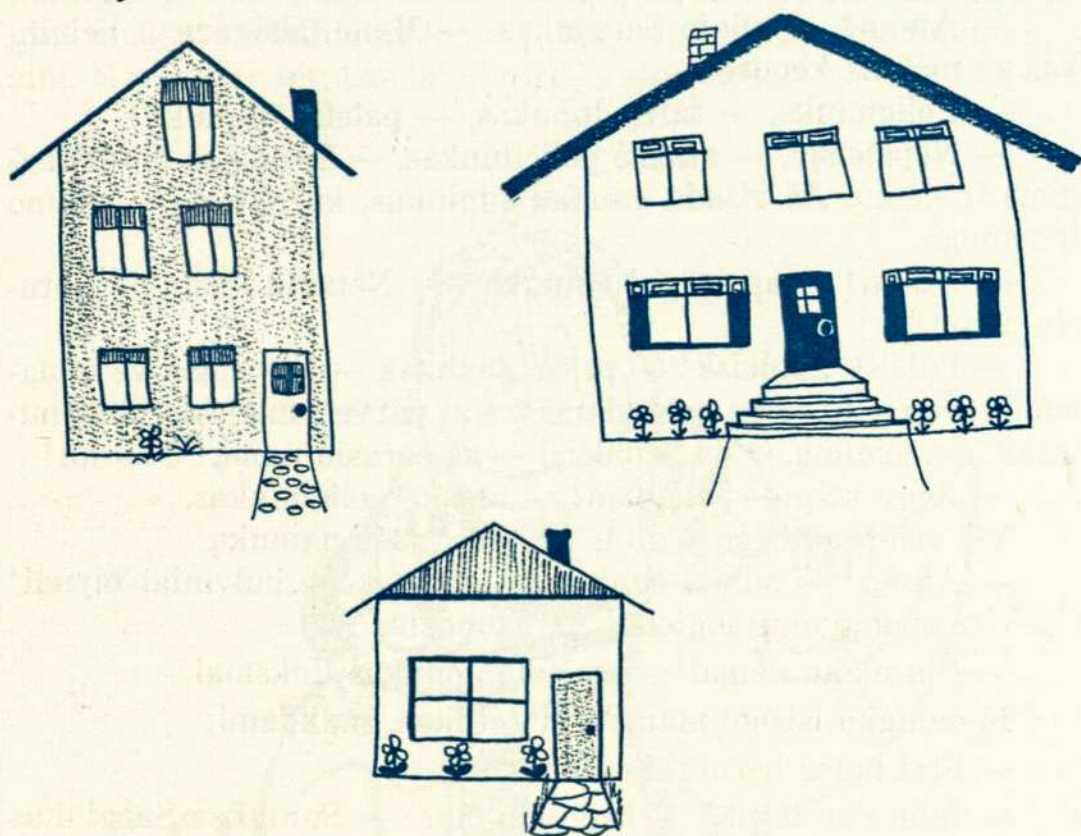
— Nepaleisiu, — atsakė mergytė. — Šiandien mano vardadienis. Pas mus ateis svečių, atneš dovanų. Aš iškepsiu vištytę ir pavaišinsiu svečius.

— Ai-ai! — pravirko vištytė.

— Ne, ne! — sušuko Jonukas. — Tu kepk savo svečiams pyragą. Mūsų vištytė deda skanius kiaušinius. Aš tau jos neduosiu.

Mergytė suspaudė vištytę ir pasileido bėgti. Bet Jonukas buvo greitesnis: pasivijo mergytę ir atėmė vištytę.

Ir vėl visi trys bėga. Bėgo bėgo bėgo ir pribėgo dar didesnį namą. Iš namo išėjo tetulė su balta skaryte ir pasigavo berniuką Jonuką.

— Oi-oi! — sušuko Jonukas. — Mane pasigavo tetulė su balta skaryte.

— Tetule su balta skaryte! — sušuko Sargiukas. — Paleisk Jonuką. Aš jį vedu namo.

— Mano dar didesni namai, — atsakė tetulė. — Mano sode auga auksiniai obuoliai, žydi sidabrinės rožės. Jonukui bus labai gera pas mane.

— Ne, ne! — sušuko Jonukas. — Aš nenoriu didelių namų! Aš nenoriu auksinių obuolių! Aš nenoriu sidabrinių rožių! Aš noriu namo — pas mamytę ir tėtuką!

— Neleisiu! — tarė tetulė. — Aš neturiu vaikų, tai noriu turėti Jonuką. — Ji suspaudė Jonuką glėby ir nusinešė. Bet šuniukas Sargiukas buvo greitesnis: pasivijo ją, nutvėrė dantimis už sijono, džirr — ir išplėšė gabalą! Tetulė nusigando ir paleido Jonuką.

Vėl visi trys bėgo bėgo bėgo ir pribėgo patį didžiausiąjį namą. Iš namo išėjo policininkas su mėlyna kepure ir pasigavo šuniuką Sargiuką.

— Au-au! — sulojo Sargiukas. — Mane pasigavo policininkas su mėlyna kepure!

— Policininke, — tarė Jonukas, — paleisk šuniuką!

— Nepaleisiu, — atsakė policininkas. — Šuniukas neturi leidimo ir namų. Aš visada gaudau šuniukus, kurie neturi leidimo ir namų.

— Au-au! — apsiverkė šuniukas. — Neturiu leidimo! Neturiu namų!

— Paleisk, paleisk! — prašė Jonukas. — Jis mane veda namo, blynus ir uogienę uostydamas. Kai parves, mano tėtukas nupirks jam leidimą. O jei nepaleisi — aš nerasiu namų! Uhu-hu!

— Jeigu taip — paleidžiu! — atsakė policininkas.

Vėl visi bėgo bėgo bėgo ir pribėgo mažą namuką.

— Au-au! — sulojo šuniukas. — Čia kepė bulviniai blynai! Čia virė spanguolių uogienė! Aš užuodžiu!

— Čia mano namai! — sušuko Jonukas linksmi.

Iš namuko išbėgo mamytė ir tėtukas, šaukdami:

— Štai mūsų berniukas Jonukas!

— Mamytė, tėtuk! — tarė Jonukas. — Šuniukas Sargiukas mane parvedė namo.

— Au-au! — sulojo šuniukas. — Namus surasti moku, bet pats neturiu namų.

— Nesirūpink, — tarė tėtukas. — Kad parvedei mūsų Jonuką, prašom dabar gyvent su mumis.

— Au-au! Turiu namus! Turiu namus! — džiaugėsi, šokinėjo Sargiukas.

„ — O čia vištytė Raibytė, — tarė Jonukas. — Kai buvau alkanas, ji man davė kiaušinį.

— Kar! kar! Turiu namus! Turiu namus! — džiaugėsi, kar! neturiu.

— Nesirūpink, — tarė mamytė. — Kad davei kiaušinį Jonukui, prašom dabar gyvent su mumis.

— Kar?kar! Turiu namus! Turiu namus! — džiaugėsi, kar-kino vištytė.

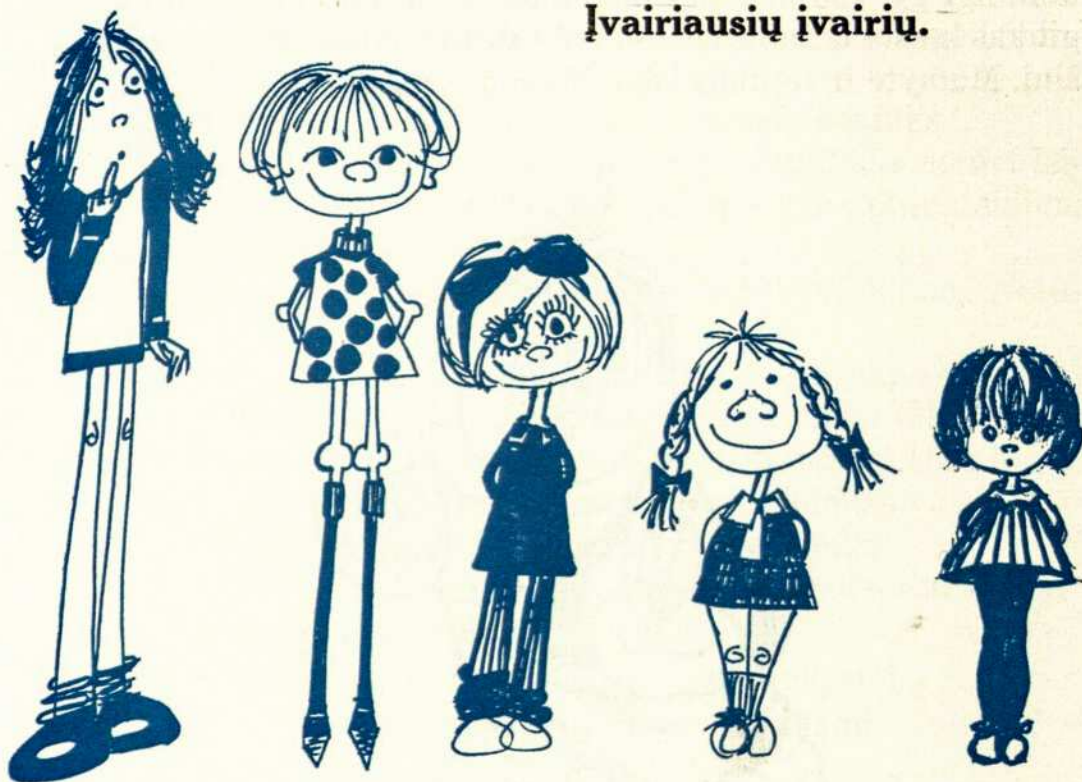
Šuniukas Sargiukas, vištytė Raibytė ir berniukas Jonukas laimingi gyveno mažuose namukuose su mamyte ir tėtuku. Sargiukas lakstė ir žaidė su Jonuku. Raibytė kasdien dėjo dailų kiaušinį. Mamytė ir tėtukas labai mylėjo visus tris.

ALGIO-PALGIO SESERYS

Ponas Kapišonas

Aš turiu
Seserų
Visokių rūšių —
Didelių
Ir mažų,
Įvairiausių įvairių.

Yra jų
Ir plonyčių,
Ir storų,
Ir tokių
Normalių —
Nei storų, nei plonų.

Aš turiu
Seserų
Labai gudrių,
Ir kitų
Ne taip gudrių —
Visokių yra galvų!

Yra jų
Ir šiokių
Ir kitokių —
Be ausų
Didelių,
Net visai gražių.

Gyvenu
Ir vargstu
Tarp visų
Seserų.
Iš tiesų —
Vienas vyras tik esu!

Aš turiu
Tų darbų
Lig ausų:
Seserų
Nuo vilkų
Sargas būt turiu.

Net baugu
Kiek vilkų,
Kiek akių
Žiūri iš kampų
Tamsių!
Reikia riterių drąsių.

Jei nebūtų
Seserų,
Didelių
Ir mažų,
Ką gi veiktų riteriai,
Tu manai?

MEDINUKAI

Ava Saudargienė

I

Mažame lėlių teatre, vaidinimui pasibaigus, visi sumigo. Naktis buvo karšta ir tvanki. Teatro savininkas, senasis Adomas, protarpiais taip užknarkdavo, kad net miegančios lėlės pašokdavo. Tik du medinukai nemiegojo: Ugo ir Marija, kuri, turėjo raudonus plaukus ir buvo vadinama Ugnė. Iškišę galvas pro langelį, juodu žiūrėjo į siaurą gatvelę tarp aukštų mūrų. Stebėjo ant debesėlio pasikorusį mėnulį.

Ugnė pakratė palaidų plaukų garbanas ir paglostė jai ant pečių gulinčią iškimštą katytę, kurios kailiukas visiškai nesiskyrė nuo lėlės rausvų plaukų.

— Man patinka mūsų šio vakaro vaidinimas, — svajingai tarė. — Kai aš vaizduoju Mariją, man rodos, esu tikra mergaitė, o ne medinė lėlė. Ir Tomasina ne iškimšta katytė, bet gyva katė.

Ugo stiklinės akys apžiūrėjo Ugnę ir katės Tomasinos iškamšą.

— Jei Tomasina būtų gyva katė, Adomas ją nužudytų, kaip Marijos tėvas vaidinime nužudo jos katytę.

— Kodėl Marija susirgo, kai jos katę nužudė? — norėjo žinoti Ugnė.

— Nes ją labai mylėjo.

— Jei mano katytę Adomas nužudytų, ir man plyštų širdis, — atsiduso Ugnė ir, išžiūrėjęs į mėnulį, pridėjo — gal net ir numirčiau.

Tuo metu ji buvo taip panaši į labai nuliūdusią mergaitę, kad net rimtasis Ugo išsigando.

— Ugne! Ugne! Kas tau?

Bet Ugnė žiūrėjo į mėnulį ir tylėjo.

— Ugne, — Ugo palietė jos medinį petį, — tau širdis plyšti negali, nes tu neturi širdies!

Medinės lėlės ranka pakilo ir palietė iškimštą katytę.

— Kodėl aš neturiu širdies?

— Nes tu medinė lėlė! Medinės lėlės neturi širdžių ir negali nei mylėti, nei džiaugtis, nei verkti, kaip tikri vaikai. Kaip Adomas virvutes tampo, taip mes šokinėjame.

— O jei turėčiau širdį, ar galėčiau mylėti?

— Galėtum.

— Ir galėčiau juoktis ir verkti?

— Galėtum.

Baltas mėnulis pasislėpė už debesėlio.

— Žiūrėk, kokia daugybė žiburėlių mieste! Eičiau kur jie šokinėja, jei turėčiau širdį, — svajojo Ugnė.

— O aš — eičiau į mokyklą su kitais vaikais, — tarė Ugo.

— Ir šoktumėm ir dainuotumėm be Adomo virvučių!

Tyla užgulė teatrą. Medinukai žiūrėjo į namų žiburėlius, o noras turėti širdį ir būti kaip tikri vaikai augo ir augo.

— Kažkur, tarp tų namų yra širdys, kurios niekam nepriklauso, — lyg sau pačiam prašneko Ugo.

Mėnulis iškišo pusę veido iš už debesėlio ir nusišypsojo.

— Mėnuli, duok man širdį! — sušuko Ugnė.

Mėnulis, nieko neatsakęs, pasislėpė.

Po valandėlės išdidusis Ugo aukštai iškėlė galvą ir tarė tik vieną žodį:

— Eime!

Ugnė neklausė kur. Ji suprato.

Ugo iškišo pro langelį pirmiau vieną, paskui kitą koją ir nušoko žemėn. Po to, ilgom medinėm rankom iškėlė Ugnę.

— Palik Tomasina! — įsakė Ugo.

— Ne, Ugo, ne! — pasipriešino Ugnė. — Ji padės mums surasti širdis!

Ir Ugo leido savo mažajai draugei pasilaikyti iškimštą katytę.

(Bus daugiau)

SNAUDULYS

iš Monteiro Lobato knygos sulietuvino Rymantė Steponaitytė

Vieną dieną Petriukas apgavo Doną Bentą. Sakė, kad eina aplankyti Dėdės Barnabės, o nužingsniavo į savo svajonių ir sapnų mišką, kuriame dar niekas kojos nebuvo įkėlęs. Ir net šautuvo nepasiėmė.

— Kam man šautuvo reikia, jei turiu butelyje sasi! Jis geresnis ginklas, negu visos patrankos ir automatai.

Miške — koks grožis! Petriukas pirmą kartą pastebėjo koks didingas tas neperžengiamas miškas. Didžiuliai medžiai, seni, apsikarstę barzdotomis samanomis ir orchidėjų žiedais; nuogos rambuotos šaknys, lyg susiraitę žalčiai; susiviję žolių šniūrai kaip kokie tinklai; o kiek lapų, kiek šakų. Visa supanti drėgmė ir tamsūs šešėliai Petriuką ir gąsdino ir džiugino. Jis jų niekad nepamiršo.

Laiks nuo laiko kažkas sušlamėdavo. Tai inambu ar jaku lapus užkliudė, beskrajojami. Kartais triokšt! keberiokšt! supuvus medžio šaka nukrisdavo iš aukštai ir, pasiekus žemę, į šipulius subyrėdavo.

O kiek drugelių — mėlynų kaip pavo uodega, pilkų kaip medžio žievė, geltonų kaip kiaušinio trinys!

Ir paukščių! Štai didžiulis tukanas su milžinišku snapu, didesniu už visa jo kūną, ir gražiu geltonu gurkliu. Va, genys, kuris nustoja medį kapojęs ir išmeigia žingeidžias akutes į berniuką. Ten — visas būrys beždžioniukų vikriai besokinėjančių nuo šakos ant šakos, ar besisupančių ant uodegos pasikabinus, kaip laikrodžio švytuoklė.

Petriukasėjo tolyn, vis tolyn į miško gilumą, kol priėjo vietelę, kur bėgo skaidrus upelis, linksmai kažką šnabždėdamas tarp senų samanotų akmenų. Aplink — aukšti paparčiai, iškeroję lyg palmės. Ir kiek avenkų švelniais lapeliukais, kiek visokiausių samanų ant žemės!

Sužavėtas, berniukas sustojo pailsėti. Sušlavė kūgį sausų lapų ir atsigulė aukštiekninkas, sunėręs rankas po galva. Jis jautėsi taip, kaip niekada dar nesijautė ir galvojo apie šimtus dalykų, kurie dar niekad jam į galvą nebuvo atėję. Jis žiūrėjo, žiūrėjo į tylų melsvųjų drugelių sparnų plasnojimą, kol žiogų čirpimas užmigdė.

Bet staiga — pamatė, kad sasi bonkoj jam mojuoja, lyg norėdamas ką pasakyti.

Petriukas visai nenustebo. Taip ir turi būti, kad jis dabar pasirodytų.

— Kodėl tu taip nerimsti, sasiuk?

— Todėl, kad ši vieta yra pati pavojingiausia visame miške! Jeigu užkluptų tave čia naktis, tai būtų kaip vienam Dona Bentos anūkui...

Petriukui nugara perbėgo šaltas šiurpas.

— O kodėl? — paklausė nusi-gandęs, baimingai apsidairydamas.

— Todėl, kad čia yra pats miško vidurys. Čia susirenka visi sasiai, vilkžmogiai, raganos, miškiniai ir net kumelės be gal-

vos. Be mano pagalbos bus baigta su tavim, nes jau temsta ir tu nežinai kelio į namus. Aš tau galiu padėti, bet turėsi man atsilyginti...

— Žinau, atiduot kepurėlę,
— atspėjo Petriukas.

— Taip. Gražink man kepurėlę ir paleisk. Ar sutinki?

— Ką darysi, gerai.

Petriukui buvo liūdna sasio netekti. Jį buvo taip sunku pagauti... Bet ką darysi, turėjo jį paleisti, kad išsigelbėtų iš nakties pavojų. Kitaip negalės rytą laimingai sugrįžti į Dona Bentos namus.

— Dabar atkimšk bonką ir išleisk, kad galėčiau tau padėti. Tu man prisiekei, kad grąžinsi man laisvę, o aš tau duodu sasio žodį, kad ir laisvas tau padėsiu. Palydėsiu ligi namų kepurėlės pasiimti ir su visais atsisveikinti.

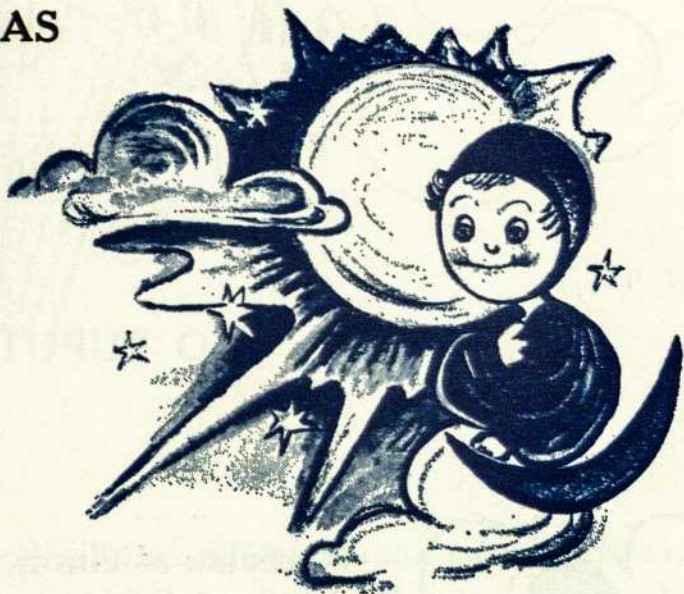
Petriukas atkimšo bonką. Nuo to laiko sasi jam buvo ne tik tarnas, bet geriausias draugas. Kai tik sasi išlindo iš bonkos, kad ėmė šokinėti, kūliais vartytis taip linksmai, kad berniukui pagailo, kad taip ilgai jį uždarytą laikė. Jis taip mėgo laisvę, toks judrus ir miklus buvo!

— Papasakosiu tau visas neperžengiamo miško paslaptis ir turbūt būsi pirmas žmogiškas sutvėrimas, kuris apie tai žinos.

MĒNULIS IR VĒJAS

J. Slēnys

**Supyko vėjas
Piktai, piktai:
— Kam žiūri į mane
Iš aukštai, aukštai?**

**Bet mėnuo mirkt,
Švelniai, švelniai:
— Nupūsk, kad nori
Iš aukštai, aukštai!**

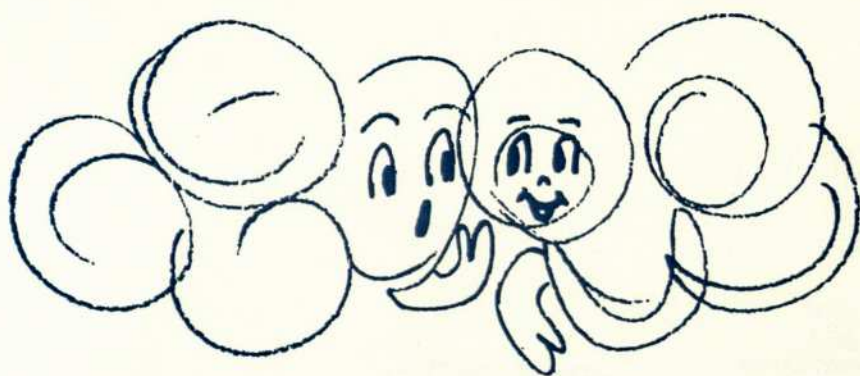
Pirmiausiai, turim nueiti į “sasynę”, kur aš gimiau, kur gimė mano broliai ir kur visi sasiai slepiasi dienos metu, kol saulė aukštai. Saulė mūsų didžiausias priešas. Jos spinduliai mus išvaiko į tamsius kampus. Mes visad buvom mėnesienos garbintojai ir užtat poetai mus vadina tamsybių vaikais. Ar žinai, kas yra tamsybės?

— Žinau — kai būna tamsu, tamsa.

— Teisingai. Mes esam tamsybių vaikai, o gėlių bučiuotojai, lakštingalos ir bitės yra saulės vaikai.

Taip bekalbėdamas, sasi nusivedė berniuką į tirštus bambukų krūmus miško tankumyne. Petriukas nusigando, pamatęs kokios aukštos bambukų lazdos — tokio aukščio kaip jis pats — ir storos — kaip didieji apelsinai.

(Bus daugiau)

KO PUPUTIS UŽSINORĖJO

Linutė

— Norėčiau aš žinoti, labai, labai, labai,
Ką kalba debesėliai, kur kabo ten aukštai.
Gal kartais jie dainuoja, o kartais gal ir ne,
Kažin, ką jie pasako žvaigždutėms danguje?...

Norėčiau aš žinoti, labai, labai, labai,
Ką vėjas sako medžiams, kai naktį nematai.
Ir ką jie jam atsako, aš vis nesuprantu,
Tik tylų, tylų juoką po langu išgirstu.

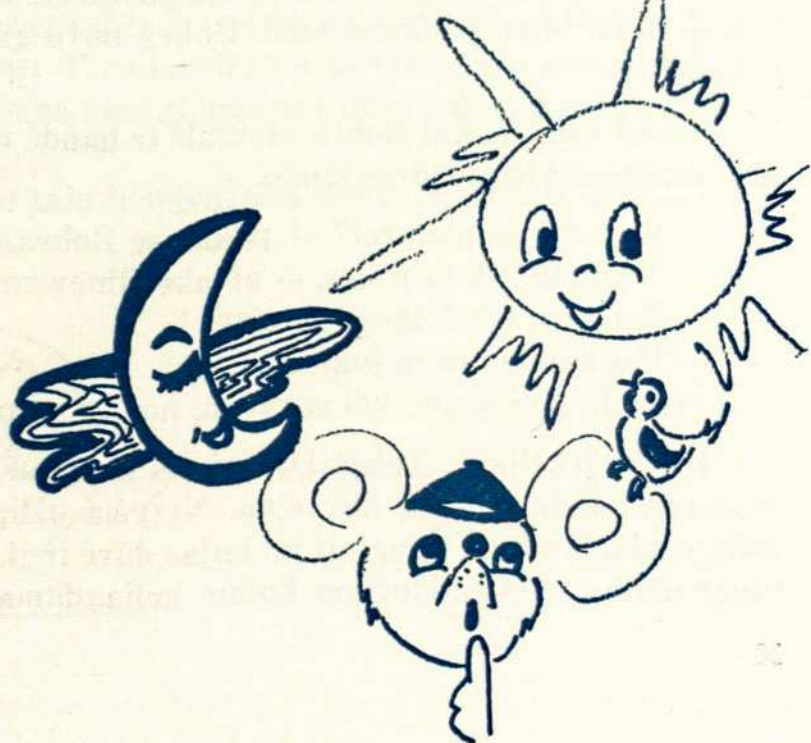
Norėčiau aš žinoti, tikrai, tikrai, tikrai,
Ar žolė vabalėlio paklausia: “Kaip laikais”?
O jeigu jam pilvelį suskaudo kažkodėl,
Ar tulpė paramina: “Pasveiksi greitai vėl”?...

Norėčiau aš žinoti, tikrai, tikrai, tikrai,
Ar paukščiai taip sau gieda, ar sako ką rimtai?
Ir jei saulutė girdi, ar keliasi anksčiau,
Ir ar mėnulis šypsos, kad ant širdies linksmiau?

O jie visi atsakė Pupučiui taip rimtai:
— Tiktai pasiklausyki, stovėk ramiai, ramiai.
Jei nori daug žinoti, ausis pasistatyk —
Daug ką tau pasakysim, jeigu ne šiandien, ryt!

KAIP BOHRA PANAIKINO TAMSĄ

Australiška legenda, sulietuvino Ramunė Zinkutė

Kengūra Bohra gyveno žolinėje pašiūrėje su savo žmona Dinewan, kuri buvo paukštė, emu. Bohra buvo garsus wirinun, tai yra, žynys.

Vieną vakarą, kai Bohra atsigulė ir bandė užsnūsti, Dinewan prakrapštė skylę pašiūrės stoge.

- Kam tu tai padarei? — paklausė Bohra.
- Nežinau, tik taip sau, — atsakė Dinewan.
- Tai susirask žolės ir sutaisyk!
- Bet kad čia nėra jokios žolės...
- Tada keliausim, kol surasim, nes tu man neduodi miegoti.

Ir abu iškeliavo. Temo. Darėsi vis tamsiau ir tamsiau. Dinewan vos galėjo matyti, kur eina. Netyčia užlipo ant spygliuotų žolių sėklų, bindi-ai. Spygliai jai kojas dūrė ir ji nebegalėjo paeiti. Šlubuodama ir skaudančiom kojom keliaudama, ėmė skūstis:

Bohra, jei tu esi toks geras wirinun, kaip visi sako, pravaryk tamsą! Nuvaryk ją visai į kitą kraštą, kad galėčiau matyti, kur einu. Man labai kojas skauda. Jei tu pravarytum tamsą, būtum tikrai garsus wirinun. Oi-joj-joj, mano vargšės kojelės!

Gailiai verkdamas, Dinewan trynė skaudančias kojas, bet spygliuoti bindi-ai tik dar giliau įstrigo ir padarė didelius guzus. Ir ligi šios dienos emu paukščių kojos guzuotos ir gumbuotos. Jos kietos ir be plunksnų ligi pat kelių.

Kengūra Bohra buvo tikrai nepaprastas wirinun.

Kol dar buvo tamsu, jis tarė:

— Mes čia sustosim ir išsimiegosim, o tuo tarpu aš pravarysiu tamsą.

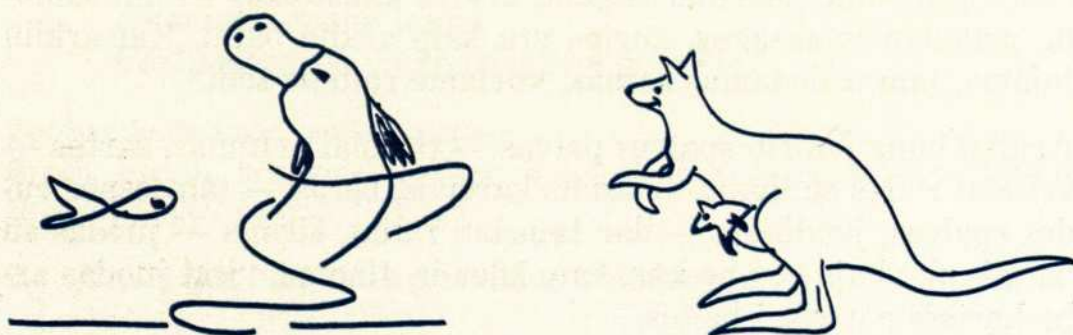
Jie atsigulė.

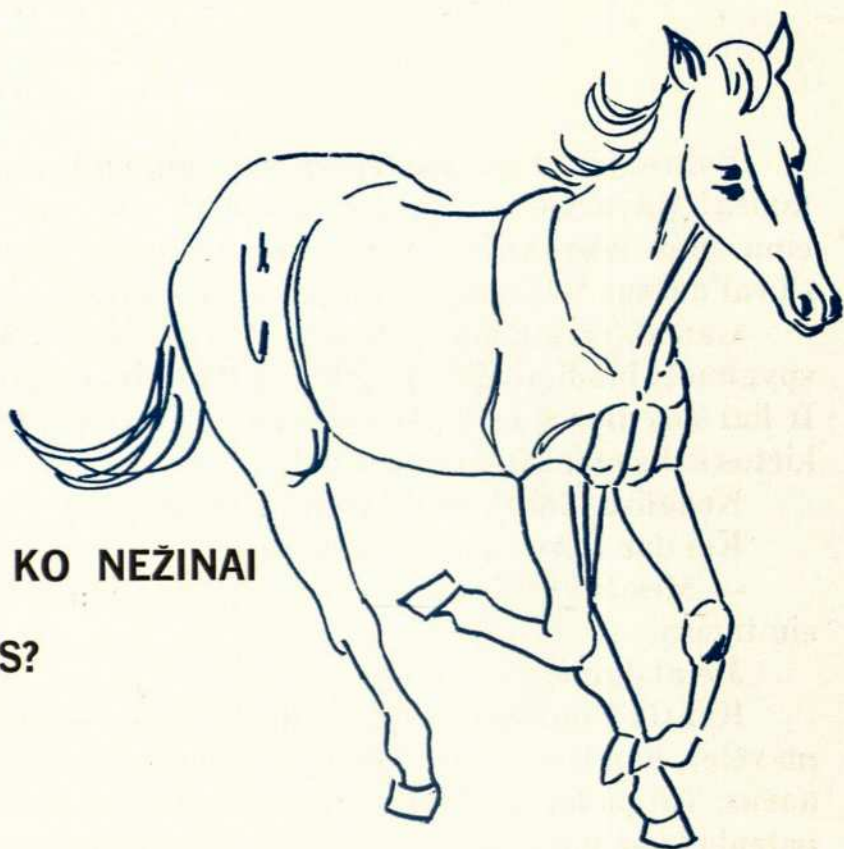
Kai tik Bohra atsigulė, jis nusiuntė savo Mullee Mullee (sapno vėlę), kad išėjus iš jo kūno, suvyniotų tamsą ir nustumtų į vakarus. Tai padarius, Mullee Mullee sugrįžo į Bohros kūną. Bohra pabudo ir pamatė, ką jo sapno vėlė buvo padariusi.

Jis atsisuko į Dinewan ir pamatė, kad ji miegojo su viena pramerkta akimi ir viena atvira ausimi, kad galėtų matyti, kas bus.

— Mano Mullee Mullee nustumė naktį toli nuo mūsų. Tamsos nebėra. Ji visada liks toli nuo manęs. Aš ir visa mano giminė galėsime matyti, keliauti ir valgyti nakties metu taip, kaip dieną. Mums nebėra tamsos. Bet tu turėsi maitintis tik dienos metu. Tu laiškai vieną akį pramerktą ir vieną ausį atvertą, užtat ir turėsi visados taip miegoti. Pirmiausiai viena pusė tavo galvos miegos, o paskui kita, bet nuo šios dienos abi pusės niekad nemiegos tuo pačiu metu.

Ir nuo to laiko taip ir buvo, nes Bohra, garsusis kengūrų wirinun, taip pasakė.

KĄ ŽINAI IR KO NEŽINAI APIE ARKLIUS?

Didelius naminius gyvulius, kurie turi keturias kojas, ilgą snukį ir ilgą, plaukuotą uodegą ir kuriais jojame, vadiname **arkliais**.

Arklys vyriškos giminės, **kumelė** — moteriškos. Mažiukas arkliukas tai **kumeliukas**, o maža kumelė — **kumelaitė**. **Eržilas** yra labai smarkus arklys.

Dainose ir pasakose arkliai vadinami **žirgais**. Kur kalbama apie bernelį, ten randamas ir žirgelis.

Arklys turi ilgą kaklą, o ant to kaklo kabo plaukai. Jie yra **karčiai**. Arklio burna vadinama **nasrais**. Arklys turi plačią ir stiprią krūtinę, kuri vadinasi **piršys**. Visa jo jėga yra krūtinėje. Arklio kojos turi apskritus, kietus nagus — tai jo **kanopos**. Kad kanopos nelūžtų, arkliui smarkiai bėgant, arklys **kaustomas** — ant kanopų prikalamos **pasagos**, kurios yra kaip arklio batai. Kai arkliu jojama, jam uždedamas **balnas**, kuriame raitelis sėdi.

Arkliai būna įvairių spalvų: palvas — tamsiai geltonas, sertas — šviesiai rudas su ilgais, šviesiais karčiais, bėras — tamsesnės rudos spalvos, juodbėris — dar tamsiau rudas, širmis — juodas su baltais plaukais kur-ne-kur, kaip žilas ir, žinoma, visai juodas arba kartais net visai baltas.

TRUPUTĮ PAGALVOK

1. Štai kelios dainos, kur kalbama apie arklius. Ten, kur žodžiai išleisti, pagalvok ir įrašyk — visi reikalingi žodžiai surašyti apačioje.

a. Kur lygūs laukai, snaudžia tamsūs miškai,
Lietuviai barzdočiai dūmoja;
Galanda kirvius, kalavijus aštrius
Ir balnoja.

b. Saulutė tekėjo, lapeliai mirgėjo,
O du broliai, brolužėliai
..... balnojo.

c. Žirgelį balnojo, su kalbėjo:
Oi,,
Josim pas mergele.

d. Labas vakars, mergele, mergele!
Ar nematei,?

e. Matyt mačiau,
Savo tėvo dvarely, dvarely.

f. Šeriau žirgelį per savaitėlę,
Kai atėjo subatėlė,
Savo pasibalnojau.

g. Oi, žirgeli mano,
Ar nuneši mane jauną
Per pusantros valandėlės šimtą mylių?

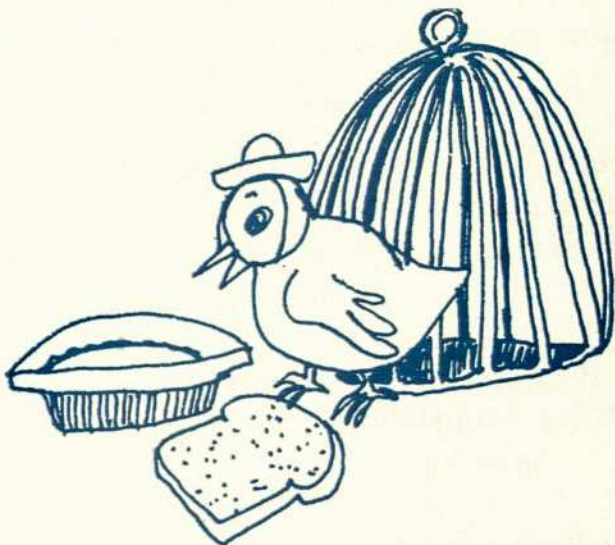
Žodžiai, kurie tinka tuščiose vietose:

žirgelį, žirgelį; bėrą žirgelį; žirge, žirge; juodbėrį žirgą; žirgelį; žirgelio,
žirgelio; žirgeli juodbėrėli; žirgu.

2. Kuris lietuvių tautos ženklas vaizduoja žirgą su raiteliu?
(Atsakymai psl. 32)

MAŽAS PAUKŠTUKAS IR MEDŽIO ŠAKELĖ

pagal lietuvių liaudies pasaką

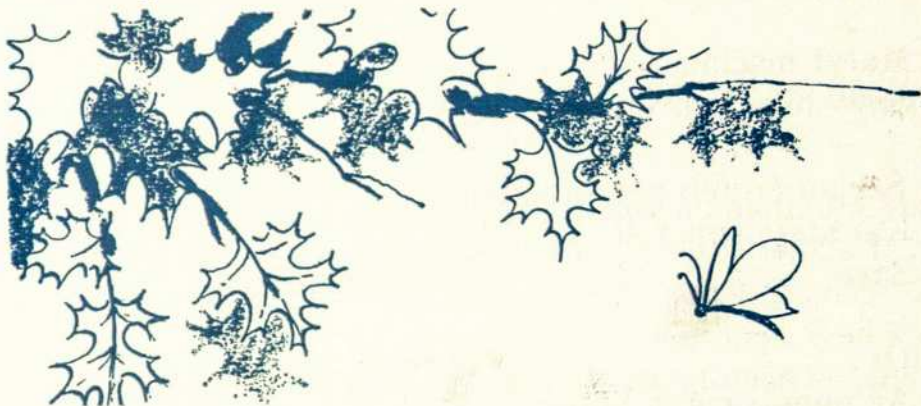

Kartą gyveno senelis ir senelė. Jie turėjo mažą paukštuką, nykštuką. Nykštukas nuskrido į medį ir sako medžio šakelei:

— Šakele, šakele, pasupk mane!

Šakelė atsakė:

— Nesupsiu.

— Kad nesupsi, tai eisiu pas ožką, kad tave sugraužtų! — supyko nykštukas.

Jis nuskrido pas ožką ir sako:

— Ožkele, ožkele, eik šakelės graužti. Ji manęs nesupa.

Ožka sako:

— Neisiu.

Ir nėjo. Tai nykštukas nuskrido pas vilką.

— Vilkeli, vilkeli, eik ožkos gaudyti. Ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

Vilkas sako:

— Neisiu.

— Tai aš eisiu pas medžiotojus, kad tave nušautų!

Nuskrido nykštukas pas medžiotojus ir sako:

— Medžiotojai, medžiotojai, eikit vilko šauti. Vilkas neina ožkos gaudyt, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

— Neisim, — atsakė medžiotojai.

Tai nykštukas nuskrido pas virvės.

— Virvės, virvės, eikit medžiotojų surišti. Medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyt, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

Virvės sako:

— Neisim.

— Kad neisit, tai einu pas ugnį!

Nykštukas nuskrido prie ugnies ir sako:

— Ugnie, ugnie, eik virvių degint. Virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyt, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

— Neisiu, — sako ugnis.

— Tada skrendu pas vandenį, kad tave užlietų!

— Vandeni, vandeni, — sako nykštukas, — eik ugnį užlieti. Ugnis neina virvių degint, virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyt, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

— Neisiu, — sako vanduo.

Tai nykštukas nuskrido pas jaučius.

— Jaučiai, jaučiai, eikit vandenį gerti. Vanduo neina ugnies lieti, ugnis neina virvių deginti, virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyti, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

— Neisim, — sako jaučiai.

— Tada einu pas pagalį!

— Pagaly, pagaly, eik jaučius mušti. Jaučiai neina vandens gerti, vanduo neina ugnies lieti, ugnis neina virvių deginti, virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyti, ožka neina šakelės graužti, o ta šakelė manęs nesupa.

Pagalys sako:

— Neisiu.

Tai nykštukas nuskrido pas kirmėlę ir sako:

— Kirmėlė, kirmėlė, eik pagalio graužti! Pagalys neina jaučių mušti, jaučiai neina vandens gerti, vanduo neina ugnies lieti, ugnis neina virvių deginti, virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyti, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

Ir kirmėlė sako:

— Neisiu.

Nuskrido tada nykštukas pas vištą ir sako:

— Vištele, vištele, prašau sulest kirmėlę! Kirmėlė neina pagalio graužti, pagalys neina jaučių mušti, jaučiai neina vandens gerti, vanduo neina ugnies lieti, ugnis neina virvių deginti, virvės neina medžiotojų rišti, medžiotojai neina vilko šauti, vilkas neina ožkos gaudyti, ožka neina šakelės graužti, šakelė manęs nesupa.

Vištelė ėmė ir pradėjo kirmėlę lesti!

Tada kirmėlė ėmė pagalį graužti, pagalys jaučius mušti, jaučiai vandenį gerti, vanduo ugnį lieti, ugnis virvės deginti, virvės medžiotojus rišti, medžiotojai vilką šauti, vilkas ožką gaudyti, ožka šakelę graužti, ir šakelė nykštuką supti, ir pasupo.

PAS SKAITYTOJUS

Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos ir šeštadieninių liet. mokyklų mokiniai — Kalėdų Eglutės programos dalyviai, suvaidinę V. Frankienės "Gyvi žaisliukai". Režisavo — mok. O. Rasutienė, akompanavo — muzikas A. Narbutas, šokius išmokė — D. Rasutytė, dekoracijos — dailininko A. Žaliūno.

Nuotr. L. Kanto.

Jaunučiai ateitininkai gieda kalėdines giesmes Balzeko lietuvių kultūros muziejuje Čikagoje. Juos paruošė Faustas Strolia, dirigavo Eleonora Zapolienė, kurie abu labai daug prisideda prie Čikagos lietuviukų muzikinio auklėjimo.

MŪSŲ KŪRYBA

Piešinys: R. Ivaškaitės

PUPUTIS SKUBA

Vieną rytą Puputis atsikėlė. Jis pavalgė pusryčius ir tuoj pat kad lėkė į savo kambarį tvarkytis ir rengtis.

— Ko skubi? — paklausė mama.

— Aš prižadėjau savo draugui, kad aš rytoj pas jį atvažiuosiu, o jis gyvena Floridoj.

— Nesirūpink, — ramino mama.

— Bet man reikia pakuotis! — tarė Puputis.

Mama įdėjo rankšluostį, muilą, dantų šepetuką, sumuštinį ir truputėlį rūbų į Pupučio lagaminą.

Kai Puputis nuėjo į lovą, jis sapnavo apie Floridą ir kaip jis skrenda pas savo draugą.

Sekantį rytą Puputis atsikėlė, paval-

gė pusryčius ir išskrido pas savo draugą. Ten smagiai išbuvo visą vasarą ir grįžo rudenį.

Ritonė Ivaškaitė, 7 m.

Monroe, Conn.

SKRUZDĖLĖS

Skruzdėlytės bėga, bėga,

Neša viską, ką tik ėda.

Jos per kiemą tuoj prabėgs,

Ir tuoj visos pasislėps.

Bėga, bėga į namelį,

Vaikelius pavalgydinti.

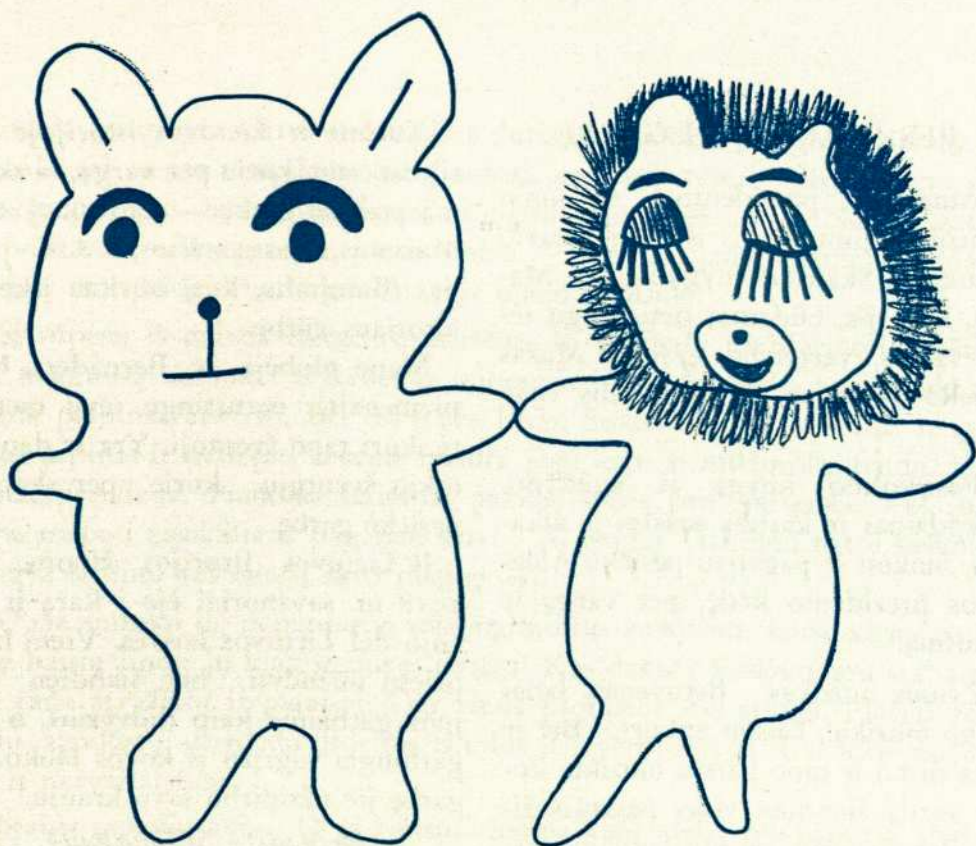
Bėga, bėga per kiemelį,

Kur takeliai jų išminti.

Violeta Matukaitė, 9 m.

Dariaus-Girėno mokykla,

Čikagoje

Piešinys: V. Avižonytės

LAŠINYS

Kai aš buvau mažytė, mano močiutė Kalėdom padovanojo kailinį šuniuką. Jis buvo baltas, švelnus su atidarymu nugaroje. Kai ten įdėdavau savo pižamą, jis pasidarydavo labai storas. Todėl jį pavadinau Lašiniu.

Lašinys visuomet miegojo su manim. Prieš dvejus metus jis man padėjo stovyklaut su paukštytėm skautų stovykloje. Pereitą vasarą aš jį vežiau ir į Putnamo stovyklą, bet jis prapuolė prieš nuvažiuojant į stovyklą. Man buvo labai liūdna. Stovykloj buvo dar liūdniau, nes visos mergaitės turėjo savo mėgiamiausius daiktus miegojimui.

Per šias Kalėdas, kai močiutė ir senelis atskrido pas mus, močiutė papasakojo šią pasaką:

— Atsimeni savo lašinį? Jis nuėjo į ligoninę, kur gydėsi. Ligoninėj jis pasikeitė akis, nosį, burną, ausis, pasididino kojas, aplink galvą užsiaugino plaukus ir apmainė savo baltą spalvą kita, nauja spalva.

Tada močiutė man padavė pagydytą Lašinį. Dabar mano Lašinys nebėra baltas šuniukas, bet geltonas liūtas.

Aš jį labai myliu ir džiaugiuos, kad jis sugrįžo. Kai aš esu mokykloj, Lašinys žaidžia su mano sesutės Dainos zuikiu. Mano broliukas taip pat myli Lašinį ir su juo žaidžia.

Turiu Lašinį gerai daboti, kad mūsų šuo, Vilkas Velykaitis, jo nesusėtų.

*Vilija Avižonytė, 7 m.
Bellehaven Mokykla
Albuquerque, N. M.*

PER SKAUSMUS Į GARBĘ

Amerikos prezidento, Abraomo Lincolno gimtadienis išpuola vasario mėnesyje. Skačiau knygą apie jį. Matau, kaip jis, būdamas neturtingų tėvų vaikas, vargingai gyveno. Mažas neteko mamytės ir jo tėvelis vedė kitą.

Pasiskolino knygą iš kaimyno. Vargdamas ir kartais sušalęs ir alkanas, mokėsi ir pagaliau pasiekė Amerikos prezidento kėdę, per vargą ir skausmą.

Žymus muzikas, Betovenas, labai mėgo muziką. Tačiau apkurto. Bet ir tada dirbo ir tapo garsiu muziku, kurio vardą šiandien visas pasaulis žino. Per skausmą jis nusipelnėjo garsaus muziko vardą.

Turime ir Lietuvos istorijoje garsių žmonių, kurie per vargą, ir skausmą pasiekė garbę — kaip pavyzdžiui Maironis, Basanavičius, Arkivyskupas Matulaitis, kurį norima iškelti į altoriaus garbę.

Mano globėja, šv. Bernadeta, buvo piemenaitė, neturtingų tėvų mergaitė, kuri tapo šventoji. Yra ir daugiau tokių šventųjų, kurie per skausmą pasiekė garbę.

Iš Lietuvos istorijos žinome, kad 1918 m. savanoriai ėjo į karą ir kovojo dėl Lietuvos laisvės. Vieni buvo priešų nužudyti, bet šiandien mes juos gerbiame kaip didvyrius, o kiti garbingai sugrįžo iš kovos lauko. Tą garbę jie užsidirbo savo krauju.

Bernadeta Miliauskaitė, 12 m.
Worcesterio lituanistinė mok.

JEI BŪČIAU LIETUVIŠKOS MOKYKLOS VEDĖJA

Štai dar viena sunki diena. Sėdžiu prie plataus stalo, įvairiomis knygomis apsupta, didžiosios lietuviškos mokyklos garbinga vedėja. Lyg karalienę vaizduodama, sėdžiu ant stambios senos ąžuolinės kėdės ir žiūriu pro apdulėjusį langą į storus, putojančius debesis, kurie raizgo tamsų apsiniaukusį dangų ir galvoju: vis man, kaip vedėjai, bėdos — čia koks nerūpestingas vaikas blogai mokosi, anoj pusėj mokyklos kažkokie išdykėliai išmušė vos naujai įdėtą langą, pirmame aukšte du suolai išvirtę. Kam aš visų šių bėdų vargdie-

nė? Staiga pasigirsta aštrus beldimas į duris. Į kambarį įžengia susierzinusi mokytoja, už ausies tempdama pasišiaušusį, murziną vaiką. "Šis jau trys savaitės, kaip namų darbo nepadaręs", išgirstu smarkų skundą. Na, ką galiu daryti. Subaru vaiką griežtu, aštriu balsu. Vaikas išsigandęs pabala. Žinau, kad visoj mokykloj sklinda gandas apie mano piktumą.

Šį rūpestį iš galvos iškračius, atsisėdu ir pradedu snūduriuoti. Tačiau mane mieguistą ištraukia iš kėdės ir nutempia į salę parodyti, kaip kažkaip, kažkada pianinas apvirto. Bet tai maža bėda. Sušaukiu visus vyrukus ir mažuosius pipirus ir paliepiu visiems bendra jėga kelti šį milžinišką baldą. Visi klusniai prisideda. Pianinas sudreba, pakabalduoja, vėl parvirsta. Vėl sunkiai po truputį pasikelia ir pagaliau stovi. "A, baigta", džiugiu balsu sušunku ir lengva širdimi vėl einu į savo raštinę.

O čia sutinku du nepaprastai susijaudinusius vaikučius, kurie vienu balsu ištaria baisią žinią: jų klasėje durys išvirto! Kas dabar? Paskambinu staliams, kurie žada atvažiuot ir pataisyti. Dar viena problema sutvarkyta. Plačiai atskvėpiu, atsidūstu, užsidedu didelius akinius ir stveriu knygą. Gal kiek paskaitysiu ir nervai atsileis.

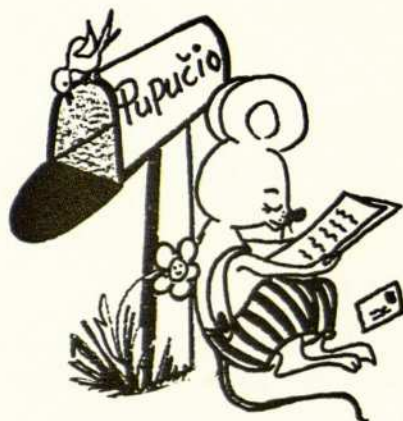
Staiga pakeliu akis. O gi žiūriu, lempa kažkodėl, lyg užburta, dreba, kruta, juda, siūbuoja. Ah, didelis daiktas... Pasigirsta didelis triukšmas, po grindis pasipila stiklai, spyruoklės ir tinko gabalai... Dar to betrūko! Lempa sudužo. Jau gana. Už minutės gal dangus įgrius. Siaubo nešama, į maišą sukraunu knygas, pieštukus, sąsiuvinius, popiergalius, pasileidžiu iš kambario. Žaibo greitumu nulėkiu laiptais, iš paskos trenkiu duris ir atsiduriu gatvėj.

Čia dar pyktį beliedama įsėdu į automobilį ir išvažiuoju namo. Jau vienai dienai ištisos marios atsitikimų truputį per daug.

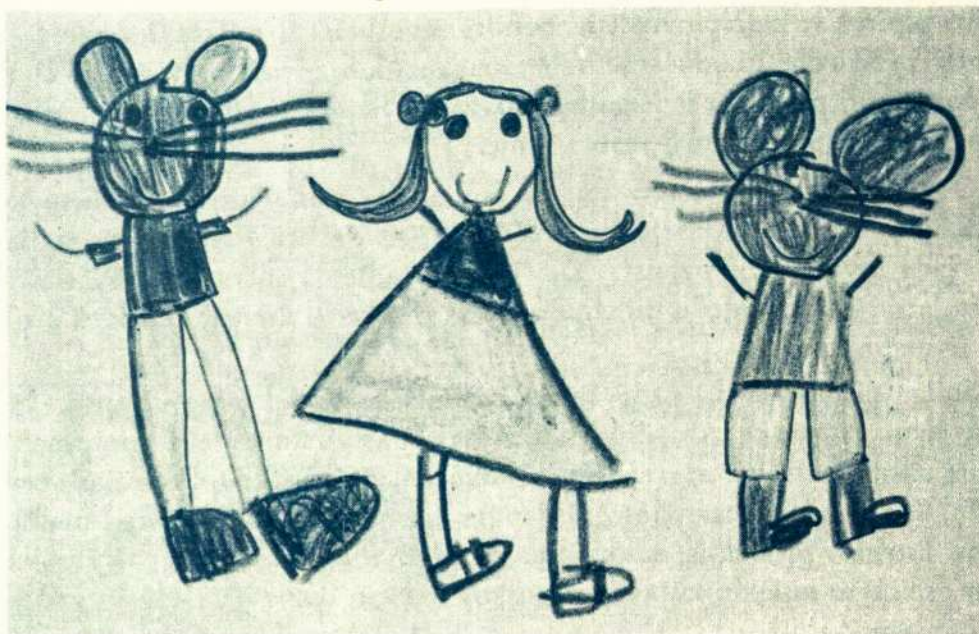
Namuose žmoniškai užkandu ir tuoj pat plumpteliu pavargus į lovą ir atsiverčiu laikraštį. Bet ir čia, namuose, mano karalystėj, ramybės nėra. Kaip tyčia pasigirsta telefonas, kuris kaip koks nenuorama be sustojimo burzgia, iki pakeliu trubelę. Išgirstu nepažįstamą balsą: "Aš ką tik norėjau užteiti pas jus reikalų svarstyti. Gi žiūriu, jūsų raštinėj nėra. Kaip tai vedėja užsimanė pabėgti? Prašau per vieną minutę atvykti į mokyklą!" Reikalų pančiais surišta, įsakymą gavus, netrukus vėl atsirandu mokykloje. Tą pačią dieną galutinai atsisakau būti šios mokyklos vedėja. Į mano vietą soste atsisėda ponas Gustaitis ir paskutinė žinia, turbūt ir dabar tebesėdi reikalų apsuptas.

Bet tikrai galiu jus įtikinti, kad visas knygas pavartė, apie plačią, plačiausią vedėjų istoriją pasiskaitė, nerastumėte tokios vedėjos, kuri būtų turėjusi tiek daug problemų, reikalų ir rūpesčių, kaip aš.

Jorūnė Girniūtė, 12 metų.
West Roxbury, Mass.

LAIŠKŲ DĖŽUTĖ

Piešinys: trys draugai — Puputis su broliu ir Gajutė

MIELAS PUPUTI,

Aš tavęs pasiilgau, aš norėčiau, kad Tu Velykoms atvažiuotum. Tada mes supsimės ant sūpynėlių, aš tave pasaugosiu, kad nenukristum. Aš priimsiu Tave miegoti į savo lovytę.

Puputi, kiek Tu metų? Aš esu šešių metų. Mano dantukas jau kliba.

Cia Tau juokas: maža mergytė nusipirko pasaulį. Mes turim prie lango gėlininką.

Aš Tave labai myliu. Būk laimingas.

Tave mylinti,
Gajutė Valiuškytė

BRANGI GAJUTE,

Ir tavęs pasiilgau. Jei mane mamytė leis, kada nors pas tave atvažiuosiu. Tik mamytė vis labai bijo, kad kur nepaklyščiau, ar kad manęs kas nesusėtų.

Labai mėgstu suptis — tada galiu matyti labai, labai toli.

Man neseniai suėjo penki metai — ir mano uodegytė jau labai ilga.

Iki pasimatymo!
Puputis

NAUJA ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA

Karaliaus Mindaugo šeštadieninė mokykla pradėjo šiemet mokslo metus rugsėjo 30-tą dieną. Kunigas A. Dranginis tą dieną atėjo aplankyti mokyklos. Jis pasakė porą žodžių mokiniams, ragindamas gerai mokytis.

Aštunto skyriaus mokiniai yra šie: Antanas Uleckas, Julija Kudirkaitė, Jūra Dulytė, Nerimantas Radžius, Linas Surdokas, Milda Bačianskaitė ir Romas Laskauskas. Jų mokytojas yra A. Radžius. Septintą ir šestą skyrių moko Birutė Dulytė, penktą ir trečią — Aldona Drazdytė ir pirmą su antru — Danutė Drazdytė. Iš viso mokykloje mokosi dvidešimt vienas mokinyss.

Jūra Dulytė,
Baltimorės K. Mindaugo
Šeštadieninė Mokykla

PAČIŪŽOS GALVOSŪKIS

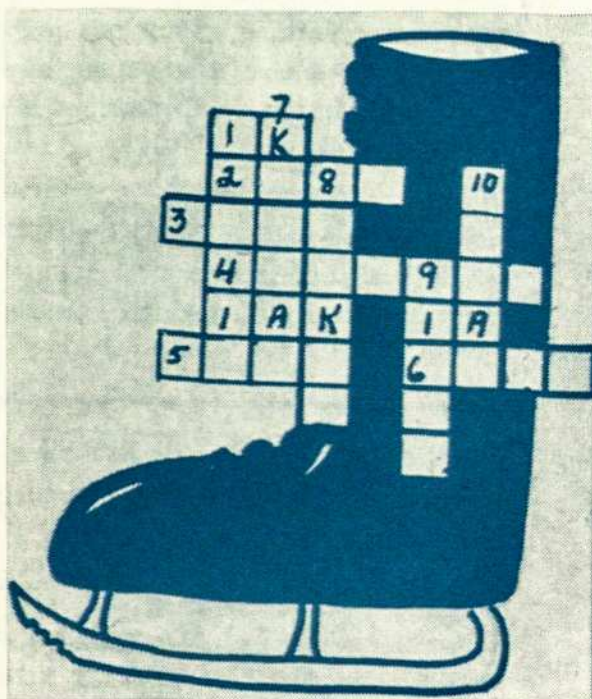
Skersai:

1. Žodis, kurį sakome nustebę.
2. Puputis yra ...
3. Kai nedaug vandens ant žemės, yra...
4. Ant ledo galima...
5. Supinti plaukai.
6. Vakar buvome kartu, šiandien vėl...

Žemyn:

1. Ne viršus, bet ...
7. Pastatytas žmonėms vaikščioti ir mašinoms važiuoti.
8. Name yra vidus, o už sienų yra...
9. Kai šalta, yra
10. Tai, ką nešiojame ant kojos.

(Atsakymai psl. 32)

Gypsniukai

Mokytojas: bando vaikams išaiškinti, kas yra vagystė.

Mokytojas: Jonuk, jei aš tau nemantant, iškiščiau ranką į tavo kišenę ir ištraukčiau dolerį, kas aš būčiau?

Jonukas: Burtininkas, nes aš neturiu pinigų!

▲ ▲ ▲

Mokytoja: Ką reikia daryti, kad patektum į dangų?

Gudrus Vincukas: Numirt!

▲ ▲ ▲

Atostogininkas: Kiek dabar laiko gali būti?

Ūkininkas: Tuoj bus dvylika.

Atostogininkas: Negali būti, man atrodo, kad daugiau.

Ūkininkas: Nežinau, kaip pas jus, bet pas mus niekad daugiau nebūna. Po dvyliktos vėl pradedam iš naujo.

▲ ▲ ▲

Gydytojas: Tai kurioj vietoj tamstai pradėjo skaudėti?

Pacientas: Man rodos, kad batų krautuvėje...

Saulius: Tėveli, mane šiandien mokykloje pagyrė.

Tėvas: Tikrai? Už ką?

Saulius: Mokytojas sakė, kad nėra didesnio tinginio, negu aš!

▲ ▲ ▲

Gintas: Kam saulė reikalinga?

Gina: Man atrodo, kad visai nereikalinga! Naktį nešviečia, o dieną ir taip šviesu.

▲ ▲ ▲

Onutė: Kai nusiprausiu, visada pasižiūriu į veidrodį, ar tikrai esu švari.

Vytukas: Kam to veidrodžio reikia? Aš pasižiūriu į rankšluostį!

▲ ▲ ▲

Mokytoja: Kiek laiko Adomas ir Ieva išbuvo rojuje?

Simukas: Iki rudens.

Mokytoja: O iš kur tu žinai?

Simukas: Nes Adomas nebūtų valgęs žalio obuolio.

▲ ▲ ▲

Tėvas: Ar žinai, Tomuk, tokį skystį, kuris niekad neužšala?

Tomas: Šiltas vanduo, tėveli!

Truputį pagalvok (psl. 21) atsakymai: 1. a. juodbėrį žirgą; b. žirgelį; c. žirgu, žirgeli, juodbėrėli; d. žirgelio, žirgelio; e. žirgeli, žirgeli; f. bėrą žirgelį; g. žirge, žirge. 2. vytis.

▲ ▲ ▲

Pačiūžos galvosūkio (psl. 31) atsakymai — Skersai: 1. ak, 2. pelė, 3. bala, 4. čiuožti, 5. kasa, 6. esam. Žemyn: 1. apačia, 7. kelias, 8. laukas, 9. žiema, 10. batas.